

Budžeta kontroles komiteja

2015/2041(INI)

2.12.2015

ATZINUMS

Sniegusi Budžeta kontroles komiteja

Konstitucionālo jautājumu komitejai

par pārredzamību, pārskatatbildību un integritāti ES iestādēs
(2015/2041(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Tamás Deutsch*

IEROSINĀJUMI

Budžeta kontroles komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Konstitucionālo jautājumu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā pārredzamība, pārskatatbildība un integritāte ir svarīgi un komplementāri elementi, lai veicinātu labu pārvaldību ES iestādēs un nodrošinātu lielāku atvērtību ES darbībā un tās lēmumu pieņemšanas procesā;
- B. tā kā pilsoņu uzticēšanās ES iestādēm ir būtiska, lai nodrošinātu demokrātiju, labu pārvaldību un efektīvu politikas veidošanu;
- C. tā kā ir jāsamazina pārskatatbildības trūkums Eiropas Savienībā un jātiecas uz tādu pārbaudi ieviešanu, kas paredz lielāku sadarbību un apvieno demokrātiskās pārraudzības, kontroles un revīzijas darbības, vienlaikus nodrošinot lielāku pārredzamību;
- D. tā kā korupcijai ir būtiskas finansiālas sekas un tā nopietni apdraud demokrātiju, tiesiskumu un publiskos ieguldījumus;
- E. tā kā pārredzamībai, pārskatatbildībai un integritātei vajadzētu būt galvenajiem ES iestāžu darba kultūras elementiem,
 1. aicina veikt vispārējus uzlabojumus, lai novērstu un apkarotu korupciju publiskajā sektorā un jo īpaši ES iestādēs, īstenojot visaptverošu pieeju, kas pirmām kārtām paredz uzlabot sabiedrības piekļuvi dokumentiem un pieņemt stingrākus noteikumus par interešu konfliktiem, atbalstu pētnieciskajai žurnālistikai un korupcijas apkarošanas uzraugiem, pārredzamības reģistru ieviešanu vai pilnveidošanu un pietiekamus resursus tiesībsardzības pasākumiem, un arī uzlabojot sadarbību starp dalībvalstīm un attiecīgajām trešām valstīm;
 2. aicina visas ES iestādes pilnveidot savas procedūras un praksi, kas vērsta uz Savienības finanšu interešu aizsardzību, un aktīvi sekmēt uz rezultātiem orientētu budžeta izpildes apstiprināšanas procesu;
 3. uzsver nepieciešamību palielināt integritāti un uzlabot ētiskos aspektus, uzlabojot rīcības kodeksu un ētikas principu īstenošanu, lai nostiprinātu kopīgu un efektīvu integritātes kultūru visām ES iestādēm un aģentūrām;
 4. atbalsta tādas neatkarīgas struktūras izveidi, kas pārraudzītu dažādu rīcības kodeksu un trauksmes cēlāju aizsardzībai paredzētās kārtības piemērošanu, ievērojot visaugstākos iespējamos profesionālās ētikas standartus, saistībā ar publiskā sektora pārskatatbildības sistēmas un administrācijas darbības uzlabošanu, pateicoties labākiem pārvaldības principiem un struktūrām visos līmeņos;
 5. pauž nožēlu, ka Padome joprojām nav pieņēmusi rīcības kodeksu; uzskata, ka visām ES iestādēm būtu jāvienojas par kopīgu rīcības kodeksu, kas ir neaizstājams minēto iestāžu pārredzamības, pārskatatbildības un integritātes nodrošināšanai; aicina ES iestādes un struktūras, kurām joprojām nav rīcības kodeksa, pēc iespējas ātrāk izstrādāt šādu dokumentu;

6. aicina rīcības kodeksu ieviešus ES iestādes, tostarp Parlamentu, uzlabot tā īstenošanas pasākumus, piemēram, finansiālo interešu deklarāciju pārbaudes;
7. prasa, lai visas ES iestādes īstenotu Civildienesta noteikumu 16. pantu, katru gadu publicējot informāciju par augstākā ranga ierēdņiem, kuri ir beiguši darbu ES pārvaldē, kā arī interešu konfliktu sarakstu; prasa, lai minētā neatkarīgā struktūra izvērtētu bijušo ES iestāžu darbinieku jauno darbvieta atbilstību vai situācijas, kad ierēdņi un bijušie Eiropas Parlamenta deputāti no publiskā sektora pāriet uz privāto sektoru ("virpuļdurvju efekta" jautājums), un iespējamus interešu konfliktus un noteiktu skaidrus pārejas periodus, kuru ilgumam vajadzētu segt vismaz laikposmu, kurā tiek piešķirti pārejas pabalsti un kuru laikā ierēdņiem un EP deputātiem ir jāievēro integritāte un diskretums vai jāatbilst konkrētiem nosacījumiem, uzņemoties jaunus pienākumus; prasa, lai iepriekšminētajā struktūrā darbotos neatkarīgi eksperti, kuri nav saistīti ar iestādi, nolūkā nodrošināt, ka tā var pilnībā neatkarīgi veikt savus uzdevumus;
8. atgādina par vispārīgo principu, kas paredz, ka ikviens tiek uzskatīts par nevainīgu, kamēr saskaņā ar tiesību aktiem nav pierādīta viņa vaina;
9. mudina ES iestādes un struktūras uzlabot savu ierēdņu iepazīstināšanu ar interešu konflikta novēršanas politiku līdztekus jau notiekošajiem informētības uzlabošanas pasākumiem un noteikt integritāti un pārredzamību par obligātu jautājumu, kas jāapspiež, īstenojot darbā pieņemšanas procedūras un veicot darbības izvērtēšanu; uzskata, ka tiesību aktos par interešu konfliktiem ievēlētie pārstāvji būtu jānošķir no publiskā sektora amatpersonām; uzskata, ka arī dalībvalstīs attiecībā uz valsts amatpersonām un ierēdņiem, kas nodarbojas ar ES subsīdiju pārvaldību un uzraudzību, vajadzētu būt šādiem tiesību aktiem; aicina Komisiju iesniegt juridiskā pamata projektu šajā jautājumā;
10. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu palielināt pārredzamību, uzlabojot tās ekspertu grupu sistēmu, jo īpaši attiecībā uz ekspertu atlases procedūru, un šim nolūkam izstrādājot jaunu interešu konflikta politiku ekspertiem, kurus ieceļ privātpersonas statusā, paredzot Parlamentam iespēju nepastarpināti kontrolēt šādu iecelšanu; ņem vērā ekspertiem noteikto prasību attiecīgā gadījumā reģistrēties Pārredzamības reģistrā; tomēr mudina Komisiju, izstrādājot grozījumus pašreizējiem horizontālajiem noteikumiem par ekspertu grupām, ņemt vērā gan Eiropas ombuda ieteikumus par ekspertu grupu sastāvu, gan ieteikumus, kas sniegti pētījumā "Komisijas ekspertu grupu sastāvs un ekspertu grupu reģistrācijas statuss", lai izveidotu sistemātiskāku un pārredzamāku pieeju; prasa, lai pirms noteikumu oficiālas pieņemšanas Komisija iesaistītos dialogā ar Parlamentu, jo īpaši attiecībā uz gaidāmo Budžeta kontroles un Juridiskās komitejas ziņojumu par šo jautājumu; mudina Eiropas aģentūras līdzīgi apsvērt attiecīgas reformas;
11. uzskata, ka ir jāveic turpmāki pasākumi, lai risinātu ētikas jautājumus, kas saistīti ar lobiju politisko lomu, to praksi un ietekmi, un sekmētu integritātes aizsardzības pasākumus nolūkā palielināt lobēšanas darbību pārredzamības līmeni; ierosina ieviest kopīgus noteikumus, kas reglamentētu lobēšanas darbības ES iestādēs;
12. uzskata, ka pārredzamības līmenis būtu jāpalielina, saistībā ar ES lobēšanu veidojot informāciju par ietekmi uz likumdošanas procesu; prasa iesniegt ierosinājumu, kas pavērtu iespēju publicēt visus dokumentus, kas attiecas uz katru tiesību aktu izstrādes procesa posmu, un ar kuru līdz 2016. gadam tiktu īstenota neatgriezeniska pāreja no brīvprātīga uz obligātu visu ES lobēšanas darbību reģistru visām ES iestādēm;

13. aicina Padomi pievienoties ES Pārredzamības reģistram;
14. šajā sakarībā uzskata, ka obligātā ES reģistrā ir jāiekļauj skaidri noteikumi par tajā sniedzamās informācijas veidu, t. i., precīza un regulāri atjaunināta informācija par lobēšanas/ juridisko pakalpojumu veidu kopā ar detalizētu uzskaiti par kontaktiem un ieguldījumu ES tiesību aktu un politikas izstrādē; uzskata, ka pārkāpumu gadījumos piemērojamās sankcijas ir jāparedz Parlamenta uzraudzībā; aicina Komisiju bez turpmākas kavēšanās iesniegt savus priekšlikumus par obligāto reģistru;
15. prasa, lai visas ES iestādes, kas to vēl nav izdarījušas, pieņemtu iekšējus noteikumus par trauksmes celšanu un īstenotu vienotu pieeju savām saistībām, koncentrējoties uz trauksmes cēlāju aizsardzību; prasa īpašu uzmanību pievērst trauksmes cēlāju aizsardzībai saistībā ar Komerccnoslēpumu aizsardzības direktīvu; aicina Komisiju veicināt tiesību aktus par minimālo trauksmes cēlāju aizsardzības līmeni Eiropas Savienībā; aicina iestādes grozīt Civildienesta noteikumus, lai nodrošinātu, ka tie ne tikai oficiāli paredz ierēdņiem ziņot par dažādiem pārkāpumiem, bet arī nodrošina pienācīgu aizsardzību trauksmes cēlājiem; aicina iestādes nekavējoties īstenot Civildienesta noteikumu 22. panta c) apakšpunktu;
16. prasa ES iestādēm un struktūrām stingri piemērot pasākumus attiecībā uz rīcības brīvību un izslēgšanu publiskā iepirkuma jomā, katrā atsevišķā gadījumā veicot pienācīgas iepriekšējās darbības pārbaudes un piemērojot izslēgšanas kritērijus nolūkā izslēgt uzņēmumus ikvienā gadījumā, kad rodas interešu konflikts, jo tas ir būtiski, lai aizsargātu ES finanšu intereses;
17. uzskata, ka budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra ir svarīgs instruments, lai nodrošinātu demokrātisko pārskatatbildību attiecībā pret Savienības pilsoņiem; atgādina par sarežģījumiem, kas atkārtoti radušies līdzšinējās budžeta izpildes apstiprinājuma procedūrās sakarā ar sadarbības trūkumu no Padomes puses; uzstāj — lai nodrošinātu efektīvu budžeta kontroli un iestādes demokrātisko pārskatatbildību, Parlamentam un Padomei ir jāsadarbojas;
18. uzstāj, ka Padomei tāpat kā pārējām iestādēm ir jāievēro pārskatabildības un pārredzamības principi;
19. norāda, ka ES iestāžu gada ziņojumiem varētu būt nozīmīga loma attiecībā uz pārredzamības, pārskatatbildības un integritātes regulējuma ievērošanu; prasa ES iestādēm savos gada ziņojumos iekļaut standarta nodaļu par minētajiem elementiem;
20. uzskata, ka Komisijas pirmais divgadu ziņojums par korupcijas apkarošanu ir daudzsološs mēģinājums labāk izprast korupciju visās tās dimensijās, izstrādāt efektīvus risinājumus cīņai ar to un sagatavot iespējas palielināt atbildību pret ES pilsoņiem publiskajā telpā; šajā sakarībā atkārtoti pauž, cik svarīga ir stingra ES neiecietības politika pret krāpšanu, korupciju un slepenu vienošanos; tomēr pauž nožēlu par to, ka minētajā ziņojumā netika iztirzāta ES iestāžu iekšējā pretkorupcijas politika;
21. norāda, ka sarežģītā un daudzšķautņainā korupcija apdraud demokrātiju un tiesiskumu, kā arī rada šķēršļus un kaitējumu ES ekonomikai, uzticamībai un reputācijai (jo īpaši izmantojot slēpšanu un spiedienu, lai atkāptos no sākotnējiem politiskajiem mērķiem vai rīkotos konkrētā veidā);

22. prasa, lai Komisija ne vēlāk kā otrajā ziņojumā par korupcijas apkarošanu gan ES iestāžu, gan dalībvalstu līmenī veiktu sīkāku analīzi par vidi, kurā politika tiek īstenota ar mērķi noteikt raksturīgos izšķirošos faktoros, apdraudētās jomas un riska faktoros, kas veicina korupciju;
23. prasa Komisijai šajā sakarībā pievērst īpašu uzmanību interešu konfliktu un korupcijas novēršanai decentralizētajās aģentūrās, kuras atrodas īpaši neaizsargātā situācijā, ņemot vērā to, ka tās ir salīdzinoši mazpazīstamas plašākai sabiedrībai un turklāt ir izvietotas pa visu ES;
24. atkārtoti prasa¹ Komisijai reizi divos gados ziņot Parlamentam un Padomei par to, kā ES iestādes īsteno iekšējo pretkorupcijas politiku, un ar nepacietību gaida nākamā ziņojuma publicēšanu 2016. gada sākumā; prasa Komisijai pievienot nodaļu par ES iestāžu darba rezultātiem korupcijas apkarošanā un uzskata, ka turpmākajos Komisijas sagatavotajos korupcijas apkarošanas ziņojumos vienmēr būtu jāiztirzā visu ES iestāžu un struktūru darbība;
25. uzskata Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) par galveno korupcijas apkarošanas dalībnieku un tādēļ uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai šī iestāde darbotos efektīvi un neatkarīgi; iesaka saskaņā ar *OLAF* regulu piešķirt *OLAF* Uzraudzības komitejai piekļuvi informācijai, kas nepieciešama, lai efektīvi īstenotu tās mandātu attiecībā uz *OLAF* darbību pārraudzību, un lai tai nodrošinātu budžeta neatkarību;
26. prasa, lai ES pēc iespējas ātrāk pieteiktos dalībai Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupā (*GRECO*), un lai Parlamentam tiktu sniegta atjaunināta informācija par situāciju saistībā ar minēto pieteikumu;
27. aicina Komisiju nekavējoties īstenot savu ziņošanas pienākumu, kas paredzēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijā;
28. atbalsta pastiprinātu sadarbību starp dalībvalstīm nolūkā apmainīties ar zinātību un labāko praksi, pastiprināt starptautiskos nolīgumus par tiesu iestāžu un policijas sadarbību un pulcēt ES, Apvienoto Nāciju Organizācijas, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas un Eiropas Padomes pārstāvjus, lai vienotos par saskaņotu rīcību korupcijas apkarošanā;
29. atzīst Eiropola un *Eurojust* nozīmīgo lomu organizētās noziedzības, tostarp korupcijas, apkarošanā; uzskata, ka minētajām aģentūrām būtu jāpiešķir papildu pilnvaras šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz transnacionāliem gadījumiem; iesaka Eiropas Prokuratūrai (*EPPO*) piešķirt mandātu, kas ietvertu organizētās noziedzības, tostarp korupcijas, apkarošanu; uzsver, ka būtu vēl precīzāk jānosaka *EPPO* uzdevumi un atbildības jomas, lai novērstu iespējamu pārklāšanos ar valstu iestāžu darbu.

¹ Eiropas Parlamenta 2015. gada 11. marta rezolūcija par 2013. gada ziņojumu par ES finansiālo interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu (Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0062).

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS**

Pieņemšanas datums	1.12.2015
Galīgais balsojums	+: 21 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Nedzhmi Ali, Inés Ayala Sender, Ryszard Czarnecki, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Verónica Lope Fontagné, Monica Macovei, Georgi Pirinski, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Marco Valli, Tomáš Zdechovský
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Benedek Jávor, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Miroslav Poche, Patricija Šulin